

Niamuno Sargas

broliams Lietuvininkams žines parnešas.

„Niamuno Sargas“,

Tilžeje, kas tetvergą išdūdamas, laštūja prie arcžiausiojo pusto ar per gromatneši apsteliūtas ant bertainio meto 50 peningū, su prinešimu į namus 65 peningūs. Ir pati laitrafczjo išleistuve Tilžeje, pylimo ulyczioje (Dammstraße) 2. bute, priima apsteliūtinus arba išsirašymus.

Vėrnai mplešm cėcornstę,
Drasėi užtarsm lietuwystę!

Apsakymai

i „Niamuno Sarga“ įstatomieje laštūja po 10 peningū už koją smulkeis raštais išspausa eilute ir yra šio laitrafczjo išleistuve priimami. — Gromatas ir rankraščius dėl laitrafczjo siunčiamus priima rėdytūmė Tilžeje, pylimo ulyczioje (Dammstraße) 2. bute.

26. num.

Tilžeje 17. janni (junijū) 1886.

1. metas.

Apie susiwiennyjimą wisu Lietuwininku.

Dalykūse susiwiennyjimo tūmi tarpu yra wisur ištvyrinėjama mišlis broliu Lietuwininku, idant butu galima sušaukti pirmą delegatū susirinkimq. Komitėtas susiwiennyjimo Lietuwininku išsiuntinėjo atsišaukimą į draugystes Lietuwininku Amerikoje, užklaudamas ju atsinešimą prie to svarbaus klausymo. Čia padūdame ang atsišaukimą.

„Naujorkas, 8. d. gegužio 1886. Mielie brolei! Lietuwiškoji gentė, ar mes atį nukreipime į Lietuvą po waldžia Maskolū ir Wofieczin, ar wėl dirsterėšime į sawo tarpą Amerikoje, tur daug nužeminimo kentėti. Ten, Auropoie, ponai mūsų tėvus ir brolius, motynas ir seferis persėtinėja ir žudo, o čia, Amerikoje, kitos tautos mus Lietuwininkus bewel už nęlą laiko, nors mes nętur nęėjame nei prastėjneis neigi męntėjneis už tūs, kurie mus persėtinėja ir nękina. Toks-gi mūsų gimines nužeminimas iš to paeina? Pirmiausei iš to, kad mes wiennybės sawo tarpe neturime, o pastui dėl to, kad mes ejame mažai apsišwietę, ant galo dėl to, kad neturime nei kokiū įredniū, kurios galėtu gawinti lietuwiską dwasę, lietuwiską stiprybę, lietuwiską sutarimą. Saw gero nedarydami, nei apie sawo reikalus pasirūpindami, mes swetimieš tarnaujame. Bet jau to tarnawimo Lietuvai pakako. Čia, Amerikoje, mes ejame polytiškai walni, ir čia galime dėl jawės daryti, tą norime ir tą ištengiamo. Lietuwininkai Naujorkė dabar į tokį parėjo supratimą, kad Lietuwininkai. ištengs ant sweto sawo wardą pakelti ir sawę reikalūse tautiškūse ir apšwietimo pagelbėti tūmi, kad padarys ant wišo sweto susiwiennyjimą Lietuwininku. Tokį susiwiennyjimą gal padaryti tiktai wiši Lietuwininkai. Už tai susirinkime V. Balso draugystės d. 17 balandžio 1886 m. tapė įrinkta žemias pasirašiusioji komitėja dėl pajudinimo wisur gyvenancziū Lietuwininku, idant prisilenktu prie užmanyto weikalo. Ne yra abejotina, kad mūsų brolei supranta labai gerai wišą išnašumą ir swarbumą tokio darbo. Žeigu kožnas Lietuwininkas į kasę susiwiennyjusiu Lietuwininku įmokės per metus nors po 1 dor., iš to pasidarys milžiniška suma, kurią bus galima apwersiti ant Lietuvos reikalū nutildymo, pagal sutarimą wisu Lietuwininku. Dėl gerėsnio kontrolėrawimo wedimo tu reikalū bus iš tu wietu, kur daug broliu draugėje gyvena, delegatai siuncziami į sušnekėtą daigtą; čia delegatai susirinkę apjudys swarbumą wisu reikalū ir padarys įstatūs dėl wišo susiwiennyjusiu Lietuwininku. Patwirtinimai delegatū turės buti išpildomi per tam tikrą komitėtą, kūr bus įrinktas iš suwažiamusiu delegatū. Bet pirm ne kaip bus galima sušaukti pirmą delegatū susi-

wažiamą dėl apsudyjimo čia paminėtu reikalū, reikia žinoti norus wisu Lietuwininku; o labiausei miela yra žinoti mišlį draugystės, ar draugystė iš sawo pusės parems tą užmanytą weikalą, ar wėl ji atmes, ir taip jau ar draugystė norės iš sawo tarpo įrinkusi delegatą siųsti į wietą prisiirtą pagal wišą sutarimą. Mes iš sawo pusės padūdame Szenandorį kaipo widurį Amerikoje gyvenancziū Lietuwininku dėl pirmo delegatū susirinkimo. Mes wišai neabejojame, kad liet. draugystė... bus taip meilinga perkratyti šitą reikalą ir dūti kū weiklausei atšakymą. Gawės atšakymą nū draugystės komitėtas susiwiennyjimo Lietuwininku pasirūpīs padūti tolimėjnias žinias apie czeją susirinkimo delegatū ir wietą dėl to ir t. t. Prašydami nūširdžei wardan broliu Naujorko ir tu, kurie jau prie to weikalo pasirodė prielankūs, idant draugystė neatmetu šaltai tą dėl wišos Lietuvos taip swarby atšakymą, o ji iš tikro perbandžiusi dūtu aiškų atšakymą, pasiiekame meilingai šweikindami brolius: Wadowas P. Pasiačkas, už raštinišką A. Anslaitis.

Apie atšakymus 7 draugysciū, į kurias tas atsišaukimas tapė nusiųstas, pažneksime kitame daigte.“

Mes šius žodžius atkartojame iš wieno pastutiniū numeru „Lietuwisko Balso“, Naujorkė išeinancziū, norėdami parodyti, kiel tai mūsų brolei už mus yra stropešni giminiškūse reikalūse, krutėdami ir judėdami ant sawo dirwos. O kiel mes pasirūpiname apie sawo būvį? Rods trusia mūsų Byrūtė, ale keli šnarei parodo stropumą?

Marios ir žweja.

(Priemazza.)

Wiši pakrafczei Skandinawijos puslės pilni labai ilgu ir giliu mariu alkuniu, su augštais titnago frantais; šitos alkunės wišada margūja nū lengwu lūtu; wiši lūtai pilni drąsiu, weikliu wyrū, kurie netrukdami nę walandėš, tolydžio bruzda ir gauda wišokias žuwis. Tufstanczei meškeriū nardo čia po mariu bangas, wisur bližga tufstanczei gerai išgalgštu žuberflu, su kureis žuwininkai perweria kielwieng žuwi, kolia tik pasirodo ant pawiršo mariu. Nę nalczia, išsintiesi laukininkui, nemiegti žwejs; sutemus, jis kitaip ima naikiti nabages žuwpalaites: ant priekio lūto, tylomis slankiojancziū po pawirši wandens, sufuria ugnį; plieskianczios sakūtos balanos gilei į marias leidžia sawo šwiesą ir wilioja kwaitas žuwis; o žwejs su smailu žuberflu tik warsto wargšes ir deda į lūtą. Kiti žwejei gilei wandenyje įsitaiso saw žiburius, kurie dar labians wilioja žuwis; žwejs stowėdamas saw ant lūto su šamcziu tik šemia jas kaip košę. — Wiši labai

gerai žino, kaip mūsų žmonės gauda žuwis upėse ir ežerūse; wišiemis tur buti teko nors matyti, kokie pas mus bradinei, bucei (bucei), waržos, meškerės ir t. t.; už tai placziaus apie tai čia nę nekalbėjime. Dabar-gi trumpai papasakojime, kaip zuwauja žmonės kitoje žemėje. Rautinei žmonės, žinoma, netur toliu įtaisū, kaip musijšlei; už tai jie ir zuwauja wišai kitaip, sawotiškai; wieni iš ju labai wikrei šauda žuwis wylczioimis iš tam tikru lanku — šaidoku — (taip daro ir pas mus Panemunėje); kiti zuwauja apdūdami žuwis žalėmis (tą patį moka padaryti ir mūsų žmonės). Rade kur paupyje negilų klang, kur žuwys naktijje nuplankia iš upės į natwynę, dar neprastwitus jie žemėmis ir akmenimis užtweria jį nū upės; pastui, sudžiowinę kokią norą žolę, nū kurios šwaigsta žuwys, sutrina ją į mišias ir išbarsto po wišą klang; žuwys apšwautuos au tokios žolės išplankia ant pawiršo wandens, kur jas ir šurenta tiesiog rankomis. Žoles, žinoma, ima tiktai tokias, kurios negadina žuwiū mėsos; išsirinkę gerėjniasias žuwis, kitas wėl paleidžia į upę, kur jos gerame wandenyje wėl atšigaiwalioja. Ant galo tretieji, dar menkesnės apšwietos žmonės, gauda žuwis bewel taip, kaip pas mus šunys kštius. Toks žwejs, išsirinkęs saw kur paupyje platų negilų klang, su ilgu žube-“u bridžioja po ję per kauras dienas; pamocęs kur žuwi, tūjaus ima ją gainioti; žuwis, žinoma, mētoši į wišas šalis, kad iš pasmuktu iš newidono nagu, bet retai jai tai pasižiela: wikrus, greitas žwejs, nors iškšęs liežuwi, tolei waitosi jį, kolei ant galo galu neperweria jį sawo žuberflu; žwejudamas taip per wišą sawo gywasti, žwejs gerai išmoksta laidyti sawo žuberflu, ir už tai, pasiwijęs žuwi, retai nuduria pro šalį. Pietinėje Amerikoje yra wiena upė wardu La Plata, labai plati ir didelė, bet wišai negili. Čia gauda žuwis milžiniškais tinklais į 200—300 pėdų ilgio; toliu tinklu žmonės, žinoma, nepajiegia pawilkti, už tai jūs welka arkleis. Bos tik augtant talka žweju su sawo tinklais suwažiūja ant upės franto; čia jie išsifirsto į burelius, po keturis wyrus ir išsifirsto išilgai frantu; pastui raiti breda į upę, iki gal išskateti arklis; čia išsifirstę po du wyrus ištiesia tinklus ir priviškę ju galus prie arkliu plėškii, plaukia atgalios ant franto; sugautas žuwis krauja į wėžimus ir jas uždengę nū saules jaucziū kailėis, wėja. Rynžai zuwauja su mariu frankleis, taip wadinamais karmoranais, gerai išmokintais šitą darbą. Užtūję didžiūju upiu Rynžū žemės wišados matyti eilios walcziū su daugybėmis žweju; ažiūt tinklo arba meškerės kielwienas žwejs tur waltiję po keliatą frankliu, kurie paeiliui tūp ant walties briaunos nenuleisdami akiu nū pawiršo wandens. B

matės žuvį, franklįs tūjaus nušoka, pasineria į vandenį ir višada grįžta su plešiniu; bet-gi Rynėzai ne labai užtik savo darbininkams, už tai jie užmauna jiems ant kaklo geležinius žiedus, kurie nedūda frankliui ryti žuvį, bet višai ju nesmaugia. Kad koks franklįs netruktu per ilgai vandenyje ir negaistų be reikalo, prie žiedo prisidėjęs esti priristęs plonas raistukas, kuriūmi, reikiant, ištraukia franklį iš vandens. Frankliui gerosi pašūs, žvejis dūda jam truputį atšvėpti, o pašui vėl varo į darbą. Plaukiant valkelei į kitą vietą, franklei nesišjudindami sėd ant jos briaunos, o kada ji apsisitoja, tai jie vėl pradeda savo trusą. (Dar ne viškas.)

Šis svetur.

Austrija. Pėšto mėsė darbininkai stropai telėsi maištą pakelti, valdžie stengesi davadą tarp jų padaryti, ir jeigu darbininkai nenusimailšis, tai valdžie rengesi jų suveis išstiepti. Daugybė darbininku tapę suimta ir į kalni ištista.

Italija. 10 jaunio tapę Ryme atvertas parlamentas. Karalius savo kalboj minėjo apie palengvinimą dalies margo dienų darbininku, dėl kuriu yra parengti ant perstatyme parlamentui tūli naudingi ištatai.

Prancūzija. Republikoniskā valdžie patvirtino projektą išvartymo iš žemės višų paėjingu jai princu.

Anglija. 14 jaunio mėsė Eligo nusidavė vidėse pėštyne tarp kataliku ir protestonu. Abi pusės taip buvo įniekę viena ant kitos, jogei tik pribuvęs viškas galėjo padaryti twardą. Taigi bendien, baigentes derymoliškam amžiui, tikyba yra priežascia neapykentos ir pėštyni, o dar tokioj apšvietoj kalbi, kaip Anglija!... Ka gero gali laukti mū kitu kalni?... Kada iškis išnyks ta alybė ir prietarai?

Šis Mokietijos.

Šis Bavarijos. Panedėlyj tapę višam švietui apgaršta žine apie mūslendimą Bavarijos karaliaus Lindviko II. Nebėlioj pamakare išėjo įsiai su daktaru v. Gudden'u pasivaikštinėti. Prieš jės prie ežero, karalius kōko į vandenį, daktaras, norėdams jį išgelbėti, pūse pašui ir abudu nuslendo. Priežascie nusistandimimo karaliaus yra teblusis padėjimas finanju. Nabaštinkas višą amžį savo praleido ant budavojimo višiojū triobėju, per tą į dideles skolas įbrido.

B a l o j e.

Papajaloje Temme.

12] (Priemagga.)

Jurgelaitis vedė savo palydovus. Ji buvo žinovė to kelio, žmoniū tam tarpe nei vieno nesutiko klaur girios, jargai ant to nepadabojo, o rasi ir kitam girios kampe darbauosi. Dykumas girios išrodė, kad tik kelis kartus jie gyviems žmonėms tebuvo prišartine.

Masloškias rubežius buvo mū ju per šimtą žingsniu atstumo. Žiems jau iš tolo buvo perširama slaviška ir neslaviška Ciropa, kuri ilgą laiką turėjo pažymę, civilizavymu ir ne-civilizavymu. Ar ir dabar taip yra, tegul tampa ginčyta. Tegul antridvi žmoniū gimines Ciropos germaniškoji bei romaniškoji, syki tarp savęs pasirokūs, ar gerai jiedvi daro tarp savęs besizvairėdamos, it kol jiedvi po trečiojos pafinkymo jungu stėnės. Civilizavoti žmonės tarpe savęs netur nei jokio pavnydo pažinti, kaip tik viena kitai padrutinimus bei šveikatą pasifulyti. O kitą višą, neapykantą, weidmainyste iš savęs išvartė, kad ji nesetū dvejybę. Vienok kaip toli stov tu dvejū giminių sandoros būdas; kaip lengvai pastos syki laimėtojui vi iki į kerštą suarzdinti, į kruvinas mū-

Šis Lietuvos.

Šis Tilžės. Kaip gražei mūsų kaimynai mūsų kalbą žino wartoti, parodo nekursai užrašas ant Angerio, kursai kitaip įkamba; „Bardavimas matergola ant Trobe budawot, dėl Mureninkei ir Mėde del Zimermaus.“ Žveizd, taip mūsų kalbą supustų, lyg tartam mus norėtu apjūkti ir parodyti, kaip kad mūsų kalboje nebutu galima davadnei kokią mišlį išreikšti.

— Mūsų wofieczei kucpzei pradeda mažumą atžagarei pasielgti. Taip į wieną milu fromą wofiskioje ulyczioje pirm keliu nedėliu du Lietuwininku įėjūiu to pirtti, lietuviškai paprašė. Ka mišlyjate, ką tas kucpzius atsiliepė? „Nur deutjch! (wien wofiskai.)“ Lietuwininku du, rasi mokedamu, rasi ir nemokedamu, jam atsiliepusi: „kad czion jau kitaip ne wale, kaip wofiskai kalbėti, tai ir jieškofies tokiu pirtėju!“ išėjo. Padorei jūdu ir padarė. Jei kucpzius butu safės, jog nepermanės lietuviškai, tai butu kas kita buwusi. Kapczelis tur buti mišlyjo, kad Lietuwininku kucpziū Tilžėje jau nėra... M.

Šis Skaisgiriu. Dwyliktas mėnesinis susijimas draugystės „Byrutės“ tapę atliktas 13. d. birželio (junijos) Skaisgiriūse, Jauniaus swetlyczioje. Susirinkusiųjų iš aplinkinių kiemu buwo su wiršumi 180. Susijimas tapę atvertas trečią abyną po pietu p. d-ro Bruazio, karsai teleis žodžeis įpatiskai gražei mūsų kalbą, sulygindamas su kitomis, išgyrė, primindamas, kad kitos kalbos lietuviškai taip prilygsta, kaip sukliures žmogus šveikam. Lietuviška kalba pagal savo nustebting turtungumą kaip žodžiūse, taip ir išreikšimūse smulkiausių jausmū ir atspindžių mišlies, negal rasti lygios jaw tarp wišų bendienišku kalbu. Tai yra toji kalba, apie kurią senovės Indijonai gieda: „kalbai tobulingesnei pastojant, jū aiškiaus išreikšia abrožs gywojo Diemo.“ Ant galo kalbėtojas pridūrė, kad bendien taip placzei mūsų kalboje wartojamas žodi: „jus“ (wieną žmogų kalbinant), išbriowęs į ją po itekme swetimūju kalbu, butinai tur buti išmestas iš jos, nėra Lietuwininkas grynai lietuviškai kalbėdamas, nekūmet nepasakys wienai žmogystei „jus geri“, arba „jus geras“, bet wišūmet „tu geras“. Kalbėtojas welija wišūmet žodi „tu“ wartoti; praklesnėjai kalbant, galima „pon“ ar „pone“ prifergti. — Pirm išpildymo dienos rėdo sutarta šimmetinį wišūtingą susirinkimą ne per Jonines,

štynes, broliškai žmogūdiškas kares jiedwi ant sferdimu jūlo westi!*)

Prie to masloškio rubežiaus tebera, kaip pirma neswetiškai gili growė! Augstas pylimas su žemais frumais apžėlęs pasikele ir prižėlęs mulwo pilnas growys jam pūsa po koju. Ant kairės ir dešinės pusės linkai ponawoja didžiausias tykumas; nei jokio krutėjimo nematyti ir negirdėti. Guseis tik koks balšas atsimuša. Žis yra dar toli užpakalyje. Czion girdėti dugus trinkėjimas, kurs per tą myrišką tylą, kas kartą aiškėniu wis stoja, jis nēr kokią paslaptinę, bet gerai pažįstamas, kurs kas kart wis artinasi. Lyg kad grabas butu atšwėręs ir mums priešais jawo numirelius ant baimės siustu, ant išnaisinimo wiško, kas tik gywūja. Tamsūs paweisklai išnėre iš anapuspylimo. Žie jojo, kad žemė dundėjo. Jūs jau ištolo pamatės atširši. Tai buwo swetingentiški, nepaslaptūs, pilki ir lyg dwasioms piktųjų prilygtą, paweisklai.

Tai yra rubež — jargei Razokai, pilkūse plosčziūse, ant mažū palwu arkliū, su kailinėmis muczėmis ant galwu, su žiloms barzdoms bei mažoms žerinczioms akimis, badykliū, šoble ir šaudykle. Žie jodineja nū wieno kardono iki

*) rašyta 1868.

kaip pagal ištatus tur buti, bet 18. d. liepos (juliūsaus) m. 3-ią abyną po pietu Tilžėje (wiewta bus aprinkta wėliaus) laislyti, idant iš masloškiofios Lietuvos galėtu šweczei atwytiti. — Pagal dienos rėdą, kalbejo p. p. Kalnėnas ir Jankus. Pirmasis bylojo apie atsigaiwinimą giminių mūsų amžyje ir itarmes ju gywenimo. Dewynioliktasis amžis teisingai gal buti wadinamas amžiu atsigaiwinimo giminių; kalbėtojas išrodė, kaip tułos gimines, wišai prapūlusios, bendien atgijo ir išgyweno. Parodė istiką istoriską ejimą atsigaiwinimo Gryku, Czeku, Norwatu (Kroqut), Serbu-Lužycziū, Bulgaru ir Latwiū. Witos gimines, ilgus šimtmečius stendėjo tamšybė, užmaršties, tempdamos sunkų jungų priespaudos nekūrios rodbėi wišai išnykusios, taip kad sunku buwo kur ir surasti, wienok puselejus gawinančiai srowei dewynioliktojo amžiaus, kaip grybai po lytaus iš žemės išdygo ir wišam šwėtui apšelbė, jogei nor gywėti! Kalbėtojas iškratinėjo wišas aplinkybes kaip praeitės, taip ir walandos prišitelimo tu tautu (giminių), sulygino jas su apystatomis Lietuwiū ir išrado, kad anos buwo nesulygintai laimingesniam padėjime už mus. Kaip nē sunki buwo ju praeitė, joms dewynioliktasis amžius atgabeno wis tik polytišką liūšybę, joms reikėjo tiktai prišikelti, o wiškas kitas ejo jawo istorisku keliu; Lietuwei po šei dienai tempia sunkiausią jungą prišpaudimo ir polytiškos nelaiswės, neturedami žmogiskū tiesu; jiems newale ne tik dirbti, bet ir mišlyti (Masloškioje), tewynainei (patrijotai) yra peršekinejami ir spaudžiami, dwaišlystie ir inteligencija (kunigai ir mofstieje), julenkūti, suwofieczti ir pawirtę į atžargiausius neprietelius lietuwyštes, wyrū, suprantancziū reikalus jawo gimines, labai mažai, o ir tie patys širštosi į iwairius ratus, waidydamiesi sawytarpyje; sutarimo pomyzdžiūse jokio nėra. Tas wiškas nēko labo nežadā lemti. Polytiška priespauda negal wiena wišiskai išnaisyti tantą, bet priešingai, jū priespauda yra didesnė, jū walandā rokindos su prišpaudėju yra artesnė, wienok ant gero nē tai, nē kitai pusei ji neein; kalbėtojas ne taip labai jos baugštosi. Wienok gywastis tautos prišlauso nū kitokiū, nesulygintai oringėniu (iwarbesniu) aplinkybiū, butent medegiško (materijalistko), o su jūmi ir doriško (etiško) buwio; kalbėtojas priminė, kad priežascia išnykimo nū weido žemės wišū garšingu senowėje tautu buwo utiškas ir doriškas ištwerfi-

titam, kur ir ju gywenimas yra, kur kokia dwidešimtis arkliū wišados pabalnotais randas, ant katra tiktai užjėsti reikia, kad kofe žindawystė girdisi, tūjaus wejas. Krūmynūse slapstosi dar ant tožnu 50 žingsniu po wieną pėsčią žalnieriu, kursai iš jawo slapynės gudrei wišą rubežių apžwalgydamas, daboja, iš wienos ir antros pusės ateinancziūs, arba išeinancziūs; jegut kas prie rubežiaus artinas, tai jis jau jawo ilgą strielbą tempia; jei kas prieigdingai išrodo, tūjau dūda garšą artinėjusiam kardonui per šowimą; kardonūse galima lengwai girdėti, nēs jie wienas nū kito netoli stowi.

Kaip tie trys kėselei prie rubežiaus prišartino, patėmyjo, kad tarpe rubežniū nepaprastas judėjimas buwo. Razokai šokinėjo ant jawo mažū arkliū šen ir ten. Apicerei stowėjo ir žiurejos į abidvi pusės rubežiaus žemės. Daboklius, rubežiaus użarai, gražus dideli wyrai su žalioms mandieroms, susitojo su jawo dideleis arkleis netoli jawo wyresniojo, laudami, jeigut kas prieigdingai išrodys, tūjau wyties ir suganti, arba jei pawyti nėra galima, su jawo toli nēšanczia (karbineriu) puczka nušauti.

Regynė pasitraukė mažumą į girę, kur jos palydėtojai pašui įą jėfė. Tarpe ištėrojūsiu

10./6. 199,50, 11./6. 199,25, 12./6. 199,05;
15./6. 199,00, 16./6. 198,90.

Apsakymai.

Darbovietė dantu lektoriams M. Karpes.

Matymas kunigiskų dantų, plumbėravimas bei dantų laisvymai.

Tilžeje, vandens ulcijoje 1. bute.

Reparavimui tas dieną, tik ne nedėdienę, tarp 8—9 žėg. klauktinas.

Mano vardas Kristaps Willnus,
Aš dirbu naujus žėgorius,
Žėgorius taisau ir žėnus,
Bokietžio jau supuštutus.

Esu tikras Pietuvintinas,
Savo talbai didei vėrnas,
Glandžius aš prie savo draugu,
Bulent mielu Pietuvintinu.

To dėl meldžiū pristot mane
Mano šioje tūpčyštėje.
Aš jums vėrnai pašlužytin,
Kadangi broliš jūsu esu.

Aš jums pardūsiu daug pigiaus,
O žėgorius tik eis geriaus,
Kaip kad nū lotio Bokietžio,
Augstą lepūrę dėvintžio.

Kad žėgoriaus privalote,
Tai aplankyte mane:
Aš dirbu dailius žėgorius
Vardas mano yr

Kristaps Willnus
Tilžeje, augštoje ul.

Szimkus, rubšintuvs,

Tilžeje, wotiftoje ul. 56. num.,
prifistulo

dailiam pagatavojimui wifokeropu
drabužių.

„Niamuno Sargas“

išeina Tilžeje kas lewerga. 388
rašymus ant šio laikraščio už

50 pf.
ant metu bertainio,

už 65 pf. į namus parnešant, Tilžeje,
Mikšo spaustuwe, ant pylimo 2. bute,
o tikur wif cecoristijie puštai priima.

„Niamuno Sargas“ yra tožnam
žimomu užtarsu lietuwiftofos talbos
ir giminytės; jis ir toliaus šiam
mėru šlužys, Pietuvintinas ant tikrojo
telio kreipdamas, idant jie savo talbą
ir savo giminytę išlaitydami, ir ti-
krais Pietuvintiniais ir wėrnais savo
karaliaus padonais pašilktu. Jis,
išeidamas tožname štyriuje su abrojais,
pargabes ir toliaus pamotiflinius su-
rašus iš wifu mofsto dalin; žines iš
wifu sweto traktin, iš Bokietijos, iš
mielosios Pietuwos; papasakojimus
rusio ir štuatmaus iturio; turgaus
prelias iš Tilžės, Klaipešos ir t. t.;
berlynifš rubliaus turfa; gromat-
nųczia ir t. t.

Apsakymai,

už šitline eilute po 10 pf. parokū-
jami, wifoje Lietuwoje didžiausijai pra-
platinimā randr. Peršatymas į lie-
tuwifšą talbą, suprantama, neko ne-
tafšitja.

Geriausias žaliasis muilas

už swarą 22;

II. štyrius už swarą 20 pf.;

III. štyrius už swarą 18 pf.;

soda

už swarą 7 pf.;

florkalkis

I. štyrius už swarą 7 pf.

II. štyrius už swarą 15 pf.,

wif materijofes taworai prifin-
ei.

F. Krafft'as

jeje, prie wafarinio tilto.

Iszpardavimas

Bendig'o & Seidig'o konfurso

maisei

priflausancioji

geležies ir trumpu taworu padėtuwē

(Tilžeje, augštoje ulcijoje 94)

toliaus atliekamas.

Leo Mack'as

konfurso gāspadorius.

Mieli viengenczei!

Musu gūdotinas draugas, p. Mikšas, atsitrauks nū spaustuvės
ir iszdavinėjimo „Auszros“ ir „Niamuno Sargo“; idant tūdu
laikraszcziu dėl Lietuvos neužgestu, draugystē „Byrutē“ keta pasi-
rupiti sav

spaustuve,

kuriuje spaudžis ir szańp visokios knygos. Draugystē, neįstengdama
szendien padėti visa kasztā ant isitaisymo spaustuvės, užkwieczia
kiekvienā viengentį ateiti jai į pagelbā su pinigais, kurie su laiku
taps iszmokėti su palukanomis isz pėno draugystės. Norintieji apie
tai artesnias žines turėti, tekreipiasi prie draugystės perdėtinio
d-ro Bruazio gyvenanczio Tilžeje kasaros ul. 18b.

Parwinęzia, drukorija

ir

mazgojimo butas

Gustav'o Sperling'io,

Tilžeje, fabrikin ul. 38,

prifwelyja dažymui ir mazgojimui šiltniu, wilnoniu ir puswilnogniu audėku
wifšie dažūse (parwifse), ponu ir žinponu rubu, ardytu ir neardytu, taip ir
stubos itaisymu audėku pigiausiame, greiciausiame ir dailiausiame pa-
gatavojime.

Primamos wietos: Tilžeje, augštoje ul. 33 prie p. Rogoje, wotif-
toje ul. 71 prie p. Seelenbinder'ies, fabrikin ul. 38 pacioje parwinęzioje.

Gedul skes (gedėjimo) dalykai

reikatanjant tarpe 12 iki 24 adynu pagatavojami.

Prie to prifwelyju dažymui audžiamu wilnu, audžiamu wėdwinu,
lininiu gijn, taip ir presawimui, apreterawimui ir dėtatėrawimui.

Musu drukorijoje yra sekantieji

rasztelei

isdrukawoti ir wifuszes ant šale priglaustuju prelin pardūdami:

1. Sugrįžimas pas tėwā	5 pf.
2. Įšgelbėjimas iš didžios priegados	5
3. Žėnus, greifintu prietelius	5
4. Per welai	5
5. Ar tu esi gatawas?	5
6. Alteluja!	5
7. Du telei ir ju galai	5
8. Šufitalbėjimas prie štalo	5
9. Apdumojimas wifšiem išgaupiti pašoti norintiem	5
10. Meldžiamas dar šly štaiyt	5
11. Mėrnystės žėgnone išgūdyta per pistus pašotinus nemėrnystes	10
12. Aš neturiu czeso	10
13. Czia tik ešam czesifštai, bet ten busim amžinai	10
14. Wiefpats ateis dangaus dėbesyje, su dide šlome ir mace swetą
sudyti, ir wif šwenti angelai ateis tada su jimi	10
15. Szendien!	
16. Dėšintas šufitalbėjimas apie pėmpawagawimā amžinos gywatos	10
17. Eręziū du	15
18. Rašymas wienu telianjanczio žydo iš senowes czeso mete 33 po
užgimimo Žėsaus Kristaus	15
19. Pamofinimas apie malbā	20
20. Įšganytojo tuzgenimas prie žmėnin širdžiū	20

Wif šie 20 rasztelei tampa jau už 1 marfi pardūdami. Kas
per pusią 1 mk. 10 pf. įšunczia, gantū tas knigeles franterotai.

J. Reylander'is ir sunus
Tilžeje.

Redbtuwe, spanda ir lašta Mikšo Tilžeje.

Žiemos wakaro adynėlė.

Broliams Pietuvintinams ant nau-
dos ir pamotiflo Janfu Merimno
surašyta. Talpa: Prataiba. — Uliga
(nusidavimas ant austrifštu salonu
atfisties). — Barnis tarp žmogaus
ir funigo. — Melaltai prašudy-
tasis. — Žonas iš dėmpes ir
Szilta. — Įš gāspadorystes. Kaip
galima tą taip welf iš mēlu išgar-
janti atmonijata nū išgarawimo at-
laityti? Kataip geriaus, ar du ar
tris kartus larties per dieną mifš?
Prief wifidėgimā tēsmens prie lartiu.
Prief suplybusius papus. Prieprowa
galwijiū mēslā mēsti negaliat. — Szis
tas apie draugystes.

Gaunama už 60 pf.

Niamuno Sargo išleistuweje,
Tilžeje, ant pylimo 2. num.

Vienus vargonus

namams, ar mažai bažnycziai tinkan-
čius pigai pardūda

Ch. Willnus, žėgorninkas,
Tilžeje, augštoje ul. 77.

Kas pinigų ten neturės,
Šti rudens tam palukės.

Silkiu! Silkiu!

geriausiojo štyrius prifistulo pigiaufei

F. Krafft'as

Tilžeje, prie wafarinio tilto.

Silkiu

geriausioje ipatybėje prifistulo pigiaufei

Plotha & Bludau

Tilžeje prie turgaus.

Rapijos pupu

begitu 1,40—1,20 mk. swar., labai gera
štonj turincziū.

Žawos rapijos pupu

po 0,90—1,30 mk. swar.,

Žawos rapijos pupu

žalin, po 85—90 pf. swar., taip ir wifotiu
titu gera štonj turincziū rapijos štyrin
prifistulo pigiaufei

A. Kalvaitis

Tilžeje, wotifst. ul. 29.

Peczvietės oblates, kaucuko,
metalo ir skalbinu peczyvietes
(paskutines su tikrai neizmazgo-
jamu dažū), kaip ir visas vienin-
telystes szitos szakos pagatavyja
greitai, gerai ir už pigias prelias
peczyvieeziū dirbtuwe

Teodoro Kaiser'io,
Berlin S.-O., Wienerstr. 60.

Pavyzdziū 1. dyk. ir fr.

Vienos pavyzdziū knygos ir szio
1. iszleistuweje randamos, czia pat
ir apsisteliawimai be jokio pre-
kios pakėlimo priimami.

Isz visu garbinancziū pripa-
žinimu ir liudyjimu apie kokybę
mano pataisu czion tik vienas:

Ponas pasiuntinystės užziurė-
tojas kunigas Lenz'as, Ber-
lyne S.-O. man raszo:

„Su prisiustaje peczyviete esu
po visam pakajingas ir insiu
progā jus toliaus privelyti.“

Taip labai pamitufšases knygutes
Ant atšiminimo iszėjimo lietuwifšos
drangyfes Byrutes Manjoje
prifunczia už 23 pf. dykai į namus
Niamuno Sargo išleistuwe,
Tilžeje, ant pylimo 2. num.